

2005 İLKÖĞRETİM MATEMATİK DERSİ 6-8. SINIFLAR ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ*

TEACHER VIEWS ABOUT CURRICULUM OF 2005 ELEMENTARY LEVEL MATHEMATIC COURSE 6-8. CLASSES

Metin Budak,
MEB, Erzincan, Türkiye
hmeteen@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Muzaffer Okur
Erzincan Üniversitesi
Eğitim Fakültesi, Erzincan, Türkiye
mokur@erzincan.edu.tr

ÖZET

Araştırmanın amacı, 2005 yılından itibaren uygulamaya konulan İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programına ilişkin matematik öğretmenlerinin görüş ve düşüncelerini belirlemek, bu görüşlere dayalı olarak programı değerlendirmektir. Öğretmen görüşleri kazanım, içerik, süreç ve değerlendirme alt boyutlarında ele alınmıştır. Bu görüşlerin cinsiyet, kıdem ve ortalama sınıf mevcuduna göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin programın geneline ilişkin görüş ve önerileri de araştırılmıştır. Çalışmada betimleme-survey yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen “İlköğretim Matematik Programı Değerlendirme Ölçeği” (IMAPDÖ) ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, 2009–2010 Eğitim-Öğretim yılında il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan 52 ilköğretim matematik öğretmenine uygulanmıştır. Elde edilen nicel verilerin analizinde betimleyici istatistiklerin yanı sıra iki yönlü ANOVA testi, nitel verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Nicel verilerden elde edilen sonuçlar; öğretmenlerin programın geneline ilişkin olumlu görüşe sahip olmalarına rağmen alt boyutlarının tamamına yakınında öngörülen süreyi yetersiz bulduklarını, görüşlerin cinsiyet ve ortalama sınıf mevcuduna göre farklılaşmazken mesleki kıdeme göre farklılaştığını ve kıdemli öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğunu göstermiştir. Nitel verilerden elde edilen sonuçlara göre öğretmenler programın en güçlü yönü olarak öğrenci merkezli olmasını, en zayıf yönü olarak öngörülen sürenin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bunların yanında öğretmenler çalışma kitaplarında yer alan soruların merkezi sınavlardaki soru düzeyleriyle eşdeğer olmadığını, önerilen ölçme araçlarına göre değerlendirmelerin nasıl yapılacağı konusunun tam olarak açık olmadığını belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: ilköğretim matematik, program değerlendirme, öğretmen görüşleri

ABSTRACT

In the study it was aimed to determine views and thoughts of mathematic teachers about Curriculum of Elementary Level Mathematic Course which has been in practice since 2005; and to evaluate the program through these views. Teachers' opinions were evaluated under the sub-dimension of acquisition, content, process and evaluation. It was tested whether these opinions differ according to the variables of gender, length of service and average classroom size. In addition, teachers' opinions and suggestions regarding the entire program were investigated. Description-survey method was used in the study. “Elementary Mathematic Program Assessment Scale” (IMAPDÖ) which was developed by the researchers was used as data collection tool. The scale was applied on 52 elementary level mathematic teachers who served in elementary schools in city centre in 2009-2010 school year. Descriptive statistics and two-way ANOVA test were used in the analysis of the quantitative data collected. On the other hand, descriptive analysis method was used for the analysis of the qualitative data. Results obtained from quantitative data show that although teachers have positive view on the program in general; they found the anticipated duration for nearly all of the sub-dimensions inadequate; while the views do not differ according to gender and average class size; they differ according to professional seniority and senior teachers have more positive views about the program. According to the results obtained from qualitative data; teachers stated that the strongest side of the program is being student-centered and the weakest side is that the anticipated duration is inadequate.

Keywords: elementary level mathematics, program assessment, teacher views

GİRİŞ

Hızla değişen ve gelişen dünyada sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi alanda yaşanan değişimler birçok alanı olduğu gibi eğitim sistemlerini de etkilemiştir. Eğitim sistemlerindeki değişimler çağın gerektirdiği eğitim anlayışına uygun programların geliştirilmesini zorunlu kılmıştır (Ersoy ve Kaya 2009). Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye’de MEB tarafından yürütülen program geliştirme

* Bu çalışma birinci yazarın yüksek lisans tezinden hazırlanmış ve “International Conference on New Trends in Education and their Implications” başlıklı kongrede sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

çalışmaları sürecinde, öğretim programlarının dayandığı teorik alt yapının öğretmen merkezli bir anlayıştan, öğrenci merkezli bir anlayışa doğru dönüşüm içine girmesi ve öğretim programlarının bu çerçevede yenilenmesi esas alınmıştır (Güneş ve Baki, 2011; MEB 2005). Bu anlayışla birlikte ilköğretim ders programları aktif, katılımcı, sorgulayan, düşünen, kendi bilgisini kendi üretebilen, sosyal yaşamda karşılaştığı problem durumlarında kendi çözüm yollarını oluşturabilen ve uygulayabilen bireyler yetiştirmeyi amaçlayan yapılandırmacı eğitim yaklaşımına göre yeniden düzenlenerek 2005-2006 öğretim yılından itibaren tüm ülke genelinde uygulamaya konulmuştur (Gültekin, Karadağ ve Yılmaz, 2007).

Yapılandırmacı yaklaşımı temel alan 2005 İlköğretim Matematik Öğretim Programlarındaki (2005-İMÖP) ünite ve konular öğrenme ve alt öğrenme alanlarına ayrılmış, alt öğrenme alanları da hem kendi içinde hem de diğer disiplinlerle ilişkilendirilmiştir. Bu şekilde öğrenciye matematiğin kendi içinde ve gündelik hayatla ilişkili bir ders olduğu sezdirilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu programda öğrencilerin bir taraftan bilişsel düşünce becerilerini analiz, sentez ve değerlendirme yapma gibi üst düzeye çıkarmaları amaçlanırken, diğer taraftan duyuşsal ve psiko-motor becerilerinin geliştirilmesine de önem verilmektedir. 2005-İMÖP'ün uygulanması sürecinde öğrencilerin zihinsel ve fiziksel olarak aktif katılımcı, öğrenmesinden sorumlu, konuşan, soru soran, sorgulayan, düşünen, tartışabilen, anlayan, problem çözebilen ve kuran, birlikte çalışabilen ve değerlendirebilen bireyler olmaları öngörülmektedir. Bu süreçte öğretmenin de kendini geliştiren, yönlendiren, motive eden, etkinlik geliştiren ve uygulayan, sorgulayan, soru sorduran, düşündürülen, tartışabilen, dinleyen, birlikte çalışabilen ve değerlendirebilen bir rehber olması istenmektedir. Ayrıca programı uygulamada öğretmene, öğrenci düzeyini, eğitim ortamını ve çevre etkenlerini göz önünde bulundurması ve öğrencileri aktif kılacak öğretim-öğrenme strateji, yöntem ve tekniklerini tercih etmesi önerilmiştir. Bu bağlamda öğretmene, öğrencinin aktif olarak yer alacağı oyun oynama, problem temelli öğrenme, grup çalışması, küçük grup tartışması, projeler yaptırma, tahmin stratejileri kullanma, keşfetme (buluş) ve işbirliğine dayalı öğrenme gibi yöntemleri kullanması tavsiye edilmektedir. Programda süreç değerlendirmenin yanında, ölçme ve değerlendirme formlarına, okul dışı etkinliklere, araştırmaya, proje ve ödevlere ağırlık verilerek öğrencilerin çok yönlü olarak değerlendirilmesi önerilmektedir (MEB, 2009, s.7-26).

Ülkemizde 2005-2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konan ilköğretim Matematik Ders Programı (İMÖP) hakkında bir çok bilimsel araştırma yapılmıştır. Araştırmaların bir kısmı programın uygulayıcıları olan öğretmenlerin program hakkındaki görüşlerini belirlemeye yöneliktir. Yapılan çalışmaların birçoğunda öğretmenlerin programın geneline ilişkin olumlu görüşe sahip oldukları, ancak uygulama sürecinde bir takım zorluklar yaşadıkları ifade edilmiştir. Uygulamada yaşanan zorluklarla ilgili olarak öğretmenlerin genellikle programın felsefesini tam olarak kavrayamamış olduklarını, programda etkinliklerin gerçekleştirilmesi için öngörülen sürenin ve araç-gereçlerin yetersiz, değerlendirmede kullanılacak ölçme araçlarının çok fazla ve karmaşık bulduklarını ve kalabalık sınıflarda programı uygulamanın güç olduğunu ifade ettikleri görülmektedir (Selvi, 2006; Yılmaz, 2006; Bal, 2008; Duru ve Korkmaz, 2010). Bazı çalışmalarda da matematik öğretmenlerin İMÖP hakkındaki görüşlerinin mesleki kıdem, cinsiyet, sınıf mevcudu gibi değişkenlere göre anlamlı olarak değişip değişmediği araştırılmıştır. Bulut (2006), Anılan ve Sarıer (2008) öğretmen görüşlerinin cinsiyete göre değiştiğini ifade ederken Yılmaz (2006), Butakın ve Özgen (2007), Meşin (2008) ve Mutu (2008) çalışmalarında görüşlerin cinsiyet ve sınıf mevcudlarına göre değişmediğini belirtmiştir. Yine bir kısım çalışmalarda mesleki kıdeme göre öğretmen görüşlerinin farklılaştığı ifade edilirken (Kalender, 2006; Akkaya, 2008; Yılmaz, 2006; Mutu, 2008; Meşin, 2008) bazı çalışmalarda görüşlerin mesleki kıdeme göre değişmediği belirtilmiştir (Butakın ve Özgen, 2007; Orbeyi, 2007).

Araştırmanın Önemi

Etkili bir eğitim, ancak güçlü bir planlama, iyi bir eğitim süreci ve değerlendirme ile mümkündür (Öztürk ve Tuncel, 2006). Değerlendirmenin olmadığı bir eğitim sisteminde uygulanan programın etkinliği, verimliliği ve ürün kalitesinin istenen düzeyde olup olmadığı hakkında bir bilgiye sahip olunması oldukça güçtür. Bu nedenle program düzenlenirken, bir taraftan uygulamadan gelen problemler dikkate alınmalı, diğer taraftan geliştirme sağlayacak araştırma sonuçlarından yararlanılmalıdır (Varış 1997). Bu bağlamda programın uygulayıcıları olan öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'na ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin; programın mevcut durumunu ile uygulamadaki aksaklıklarının belirlenmesine, niteliğinin gelişmesine yönelik önerilerin oluşturulmasına ve gelecekteki program değerlendirme çalışmalarına katkı yapacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırmada 2005–2006 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın amacı doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının kazanım, içerik, öğretim süreci değerlendirme alt boyutları ile programın geneline ilişkin görüşleri nasıldır?
2. Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının geneline ve alt boyutlarına ilişkin görüşleri; cinsiyet, mesleki kıdem ve ortalama sınıf mevcudu durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?
3. Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'nın güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin görüşleri ile programın uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmada betimleme-survey yöntemi kullanılmıştır. Bu model, araştırmaya konu olan olay, birey, grup veya nesneyi kendi koşulları içinde olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır.

Çalışma Grubu

Çalışma grubunu Doğu Anadolu bölgesindeki bir il merkezinde görev yapan ilköğretim matematik öğretmenleri oluşturmaktadır. Veriler 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde 52 ilköğretim matematik öğretmeninden elde edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Öğretim programının hedef, içerik öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirmeden oluşan dört temel öğelerinden hareketle, yeni oluşturulan ilköğretim matematik dersi öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek üzere “İlköğretim Matematik Programını Değerlendirme Ölçeği” (İMAPDÖ) oluşturulmuştur. Ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; demografik bilgilerle ilgili olup bu bölümde 5 soru bulunmaktadır. İkinci bölüm ilköğretim matematik öğretmenlerinin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programına ilişkin görüşlerini tespit etmeye yönelik olup kazanımlar, içerik, öğretim süreci ve değerlendirme şeklinde 4 alt bölümden oluşmaktadır. Ölçek oluşturulurken ilgili literatür incelenmiş ve alt boyutlar bakımından iyi bir programın sahip olması

gereken bazı hususlar önermeler haline getirilmiştir. Bu şekilde oluşturulan taslak ölçeğe, pilot uygulama yapılarak ve uzman görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Uygulanan ölçek toplam 34 önermeden oluşmaktadır. Öğretmenlerin ölçekte yer alan önermelerin her birini *hiç katılmıyorum (1)*, *katılmıyorum (2)*, *kararsızım (3)*, *katılıyorum (4)* ve *tamamen katılıyorum (5)* ifadelerinden birisini kullanarak değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretmenlerin her bir önermeye ilişkin görüşleri 1 ile 5 arasında değişen bir puana dönüştürülmüştür. Ölçekte yer alan her bir maddeye ait seçenek aralıklarının eşit olduğu varsayımına dayanılarak, aritmetik ortalamaları değerlendirmek için olası en yüksek ve en düşük puan arasındaki fark (5-1) seçenek sayısına (5'e) bölünerek tespit edilmiş ve 0,80 bulunmuştur. Hesaplanan bu değer, en düşük değer olan 1 e sürekli eklenerek 1,00-1,80, 1,81-2,60, 2,61-3,40, 3,41-4,20 ve 4,21-5,00 puan aralıkları belirlenmiştir. Bu puan aralıklarına karşılık gelen değerlendirme kategorileri ise aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur.

Tablo 1: Aritmetik Ortalamalar İçin Puan Aralıkları ve Değerlendirme Kategorileri

Puan aralığı	Tercih	Değerlendirme
1,00-1,80	Kesinlikle katılmıyorum	Pek zayıf
1,81-2,60	Katılmıyorum	Zayıf
2,61-3,40	Kısmen katılıyorum	Orta
3,41-4,20	Katılıyorum	İyi
4,21-5,00	Kesinlikle katılıyorum	Çok iyi

Tablo 1'deki kategorilere göre ölçeğin her bir bölümünden ve tamamından alınacak olan yüksek puan maddede belirtilen hususla ilgili programın yeterliliğine işaret ederken, alınacak olan düşük puanlar maddede belirtilen husus bakımından programın yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Ölçeğin tamamına ilişkin iç tutarlılık katsayısı .95 bulunmuştur. Programın alt boyutlarının Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları ise kazanımlar için .80, içerik için .90, öğretim süreci için .87 ve değerlendirme için .87 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

“Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının kazanım, içerik, öğretim süreci değerlendirme alt boyutları ile programın geneline ilişkin görüşleri nasıldır?” şeklindeki birinci alt probleme ilişkin verileri analiz etmek için betimleyici istatistiklerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma hesaplamalarından yararlanılmıştır. İkinci alt probleme ait verilerin analizinde ise iki yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. Üçüncü alt probleme ait verilerin analizine yönelik olarak ise nitel analiz yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu analize göre veriler belirlenen temalara göre kategorize edilmiş ve yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının kazanım, içerik, öğretim süreci değerlendirme alt boyutları ile programın geneline ilişkin görüşleri nasıldır?” şeklindeki birinci alt probleme ait bulgular aşağıda yer almaktadır.

3.1.1. Kazanım Alt Bölümüne İlişkin Bulgular

Kazanımlara ilişkin görüşlere verilen yanıtların aritmetik ortalamaları ve sıfatları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Kazanımlara İlişkin Görüşlerin Aritmetik Ortalamaları ve Sıfatları

Programın değerlendirilmesine Yönelik Maddeler	\bar{x}	Sıfat
Kazanımlar programda belirtilen genel amaçlarla tutarlıdır.	4,02	İyi
Kazanımlar için öngörülen süre yeterlidir.	2,15	Zayıf
Kazanımlar öğrencinin derse aktif katılımını desteklemektedir.	3,57	İyi
Kazanımlar öğrenci seviyesine uygundur.	3,53	İyi
Kazanımlar günlük yaşamla yeterince ilişkilendirilmiştir.	3,44	İyi
Kazanımlar açık-anlaşılır olarak ifade edilmiştir.	3,96	İyi
Toplam	3.44	İyi

Programda yer alan kazanımlarla ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış 6 maddeye ait ortalama puan 3,44'tür. Her bir madde ile ilgili ortalama puanlar 2,15 ile 4,02 arasında değişmektedir. Kazanımların genel amaçlarla tutarlı olduğuna ve açık anlaşılır bir şekilde ifade edildiğine ilişkin maddeler en yüksek puan verilen maddelerdir. Diğer yandan bu bölümde en düşük puan verilen madde 2,15 ile kazanımlar için öngörülen sürenin yeterli olduğuna ilişkin maddedir.

3.1.2. İçerik Alt Bölümüne İlişkin Bulgular

İçeriğe ilişkin görüşlere verilen yanıtların aritmetik ortalamaları ve sıfatları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: İçeriğe İlişkin Görüşlerin Aritmetik Ortalamaları ve Sıfatları

Programın değerlendirilmesine Yönelik Maddeler	\bar{x}	Sıfat
İçerik günceldir.	3,90	İyi
İçerik kazanımlarla tutarlıdır.	3,96	İyi
İçerik matematik öğretim programının genel amaçlarıyla tutarlıdır.	4,01	İyi
Sunulan içerik kazanımları gerçekleştirmek için yeterlidir.	3,34	Orta
İçerik öğrenci seviyesine uygundur.	3,38	Orta
İçeriğin sunumu içerik sunum ilkelerine uygundur.	3,59	İyi
İçerik öğrencinin aktif katılımını desteklemektedir.	3,69	İyi
İçerik öğrencilerde merak uyandırmaktadır.	3,28	Orta
Toplam	3.64	İyi

Tablo 3 incelendiğinde programda yer alan içerikle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış 8 maddeye ait ortalama puan 3,64'tür. Her bir madde ile ilgili ortalama puanlar 3,28 ile 4,01 arasında değişmektedir. İçerik programının genel amaçlarıyla tutarlıdır ifadesi 4,01 ile en yüksek puan verilen madde olup bu bölümde en düşük puan verilen madde 3,28 ile içerik öğrencilerde merak uyandırdığına ilişkin maddedir.

3.1.3. Öğretim Süreçleri Alt Bölümüne İlişkin Bulgular

Öğretim sürecine ilişkin görüşlere verilen yanıtların aritmetik ortalamaları ve sıfatları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Öğretim Sürecine İlişkin Görüşlerin Aritmetik Ortalamaları ve Sıfatları

Programın değerlendirilmesine Yönelik Maddeler	\bar{x}	Sıfat
Önerilen etkinlikler kazanımlarla tutarlıdır.	3,67	İyi
Önerilen etkinlikler öğrenci seviyesine uygundur.	3,48	İyi
İşleniş ile ilgili verilen örnekler öğretmene yardımcı olmaktadır.	3,61	İyi
Önerilen etkinlikler yeterlidir.	3,61	İyi
Önerilen etkinliklerde kullanılacak araç-gereçler ulaşılabilir.	3,46	İyi

İşleniş için öngörülen süre yeterlidir.	2,07	Zayıf
Önerilen etkinlikler yapılabilir.	3,40	Orta
Öğretme-öğrenme yöntemleri ile ilgili açıklamalar yeterlidir.	3,40	Orta
İşleniş ile ilgili verilen örnek sayısı yeterlidir.	3,07	Orta
Önerilen etkinlikler öğrencilerin derse aktif katılımını desteklemektedir.	3,59	İyi
Önerilen etkinlikler öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır.	3,57	İyi
Toplam	3.36	Orta

Programda yer alan öğretim süreciyle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış toplam 11 maddeye ait ortalama puan 3,36'dır. Her bir madde ile ilgili ortalama puanlar 2,07 ile 3,67 arasında değişmektedir. Önerilen etkinlikler kazanımlarla tutarlıdır ifadesi 3,67 ile en yüksek puan verilen madde olup bu bölümde en düşük puan verilen madde 2,07 ile işleniş için öngörülen süre yeterli olduğuna ilişkin maddedir.

3.1.4. Değerlendirme Alt Bölümüne İlişkin Bulgular

Değerlendirmeye ilişkin görüşlere verilen yanıtların aritmetik ortalamaları ve sıfatları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Değerlendirmeye İlişkin Görüşlerin Aritmetik Ortalamaları ve Sıfatları

Programın değerlendirilmesine Yönelik Maddeler	\bar{x}	Sıfat
Program, ölçme-değerlendirme etkinliklerinde öğretmene yeterince yardımcı olmaktadır.	3,36	Orta
Öğrenci başarısını ölçmeye yönelik etkinlikler yeterlidir.	3,17	Orta
Önerilen ölçme-değerlendirme etkinlikleri belirtilen sürelerde yapılabilir.	2,40	Zayıf
Öğrenci başarısının değerlendirilmesi ile ilgili etkinliklerin nasıl yapılacağı hakkındaki açıklamalar yeterlidir.	3,34	Orta
Önerilen ölçme-değerlendirme etkinlikleri uygulanabilir niteliktedir.	3,17	Orta
Önerilen program, ölçme-değerlendirme etkinliklerinde bireysel farkları dikkate almaktadır.	3,03	Orta
Ölçme-değerlendirme ile ilgili etkinlikler açık ve anlaşılırdır.	3,48	İyi
Toplam	3.14	Orta

Programda yer alan değerlendirmeyle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemek için hazırlanmış toplam 7 maddeye ait ortalama puan 3,14 ile en düşük olarak hesaplanmıştır. Her bir madde ile ilgili ortalama puanlar 2,40 ile 3,48 arasında değişmektedir. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili etkinlikler açık ve anlaşılır ifadesi 3,48 ile en yüksek puan verilen madde olup bu bölümde en düşük puan verilen madde 2,40 ile önerilen ölçme değerlendirme etkinlikleri belirtilen sürelerde yapılabilir olduğuna ilişkin maddedir.

3.1.5. Programın Geneline İlişkin Bulgular

Programın alt boyutları ve geneliyle ilgili öğretmen görüşlerine ilişkin frekans ve yüzde dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Programın Alt Boyutlarına ve Geneline İlişkin Görüşlerin Aritmetik Ortalamaları ve Sıfatları

Bölüm	\bar{x}	Sıfat
Kazanım	3,44	İyi
İçerik	3,64	İyi
Öğretim Süreci	3,36	Orta
Değerlendirme	3,14	Orta

Programın alt boyutlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin aritmetik ortalamaları sırasıyla kazanımlarda 3,44, içerikte 3,60, öğretim sürecinde 3,40 ve değerlendirmede 3,14 olup programın genelinde ise 3.40 olarak bulunmuştur.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

“Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının geneline ve alt boyutlarına ilişkin görüşleri; cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem, sınıf düzeyi ve ortalama sınıf mevcudu durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?” ikinci alt problemine ilişkin iki yönlü ANOVA testi sonuçları Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Cinsiyet, Mesleki Kıdem ve Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Programın Geneline İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait İki Yönlü ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalama	F	p
Cinsiyet	223,960	1	223,960	0,73	.398
Mesleki Kıdem	1344,939	1	1344,939	4,38	.043*
Ortalama Sınıf Mevcudu	527,346	2	263,673	0,86	.431
Hata	12598,739	41	307,286		
Toplam	17105,308	52			

($p < .05$)

Öğretmenlerin görüşleri ile cinsiyet arasındaki p anlamlılık değeri $p = .398$ ($p > .05$) olarak bulunmuştur. Öğretmenlerin görüşleri ile mesleki kıdem arasındaki p anlamlılık değeri $p = .043$ ($p < .05$) olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin görüşleri ile ortalama sınıf mevcudu arasındaki p anlamlılık değeri ise $p = .431$ ($p > .05$) şeklindedir.

Programın genelinden sonra tüm alt boyutlara göre öğretmen görüşleri ile cinsiyet, mesleki kıdem ve ortalama sınıf mevcudu durumları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı araştırılmıştır. Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Öğretim Programı alt bölümü olan kazanım boyutuna ilişkin görüşlerinin İki Yönlü ANOVA testi yapılmıştır. Kazanımlar alt boyutuna ait öğretmenler görüşlerinin p anlamlılık değeri cinsiyete göre $p = .104$, mesleki kıdeme göre $p = .056$ ve ortalama sınıf mevcuduna göre $p = .153$ olduğu görülmüştür. Programın alt boyutlarından içerikte öğretmenlerin görüşlerinin p anlamlılık değeri cinsiyete göre $p = .633$, mesleki kıdeme göre $p = .157$ ve ortalama sınıf mevcuduna göre $p = .492$ olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Öğretim Programı alt bölümü olan öğretim süreci boyutuna ilişkin İki Yönlü ANOVA testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8: Cinsiyet, Mesleki Kıdem ve Ortalama Sınıf Mevcuduna Göre Öğretim Sürecine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait İki Yönlü ANOVA Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalama	F	p
Cinsiyet	29,677	1	29,677	0,58	.452
Mesleki Kıdem	240,136	1	240,136	4,67	.037*
Ortalama Sınıf Mevcudu	65,843	2	32,921	0,64	.533
Hata	2109,707	41	51,456		
Toplam	73955,000	52			

($p < .05$)

Tablo 8’de programın alt boyutlarından olan öğretim sürecinde öğretmenlerin görüşlerinin anlamlılık değeri cinsiyete göre $p=.452$, ortalama sınıf mevcuduna göre $p=.533$ ve mesleki kıdeme göre $p=.037$ ($p<.05$) olduğu görülmektedir. İMÖP’ün alt bölümü olan değerlendirme boyutuna ilişkin iki yönlü ANOVA testi sonuçlarına göre öğretmenlerin görüşlerinin anlamlılık değeri cinsiyete göre $p=.774$, mesleki kıdeme göre $p=.148$ ve ortalama sınıf mevcuduna göre $p=.910$ şeklindedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğretmenlere “Sizce İlköğretim II. Kademe Matematik programının zayıf ve güçlü yönleri var mıdır? Lütfen var olduğunu düşündüğünüz hususları veya olması daha iyi olur diyebileceğiniz önerilerinizi yazınız” şeklinde açık uçlu bir soru yöneltilerek programın zayıf ve güçlü yönleri belirlenmeye çalışılmıştır. Veriler, programın zayıf yönleri, güçlü yönleri ve öneriler temalarına göre kategorilere ayrılarak sınıflandırılmış ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3.3.1. Programın Zayıf Yönlerini Belirten Öğretmen Görüşleri

Programın zayıf yönlerini ifade eden görüşlerin frekans ve yüzdeleri Tablo 9’da çoktan aza doğru sıralanmıştır.

Tablo 9: Programın Zayıf Yönlerine İlişkin Kategoriler, Frekans ve Yüzde Değerleri

Cevap kategorileri	Frekans	%
Öngörülen sürenin yetersiz olması	29	55
Öğrenci seviyesine uygun olmaması	9	17
Etkinlik-kazanım arasında tutarsızlıkların olması	9	17
Konu sıralamalarının uygunsuz olması	8	15
SBS seviyesinden farklı olması	7	13
Konu sayısının fazla olması	7	13
Hatalı ve yanlış soruların olması	4	8

Nitel verilerde en çok öne çıkan görüş sürenin yetersizliği olup bu görüş nicel verilerle de örtüşmektedir. Öğretmenlerin yarısından fazlası (%55) bu soruna vurgu yapmıştır. Öğretmenler sürenin yetersiz oluşuna ilişkin öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin yetersiz oluşu, 6. ve 8. Sınıf konularının yoğun olması, etkinliklerin çok uzun sürmesini gerekçe olarak göstermişlerdir. Öğretmenler, programın diğer zayıf yönleri olarak bazı kazanım ve etkinliklerin öğrenci seviyesine uygun olmaması (%17), Etkinlikler ve kazanımlar arasındaki tutarsızlıklar olması (%17), bazı konu sıralamalarının uygun olmaması (%15), ders ve çalışma kitaplarında yer alan soruların SBS sınavında sorulan sorularla eşdeğer düzeyde olmaması (%13), ders kitabı ve çalışma kitabında bazı soruların hatalı ve yanlış olmasına (%8) vurgu yapmışlardır.

3.3.2. Programın Güçlü Yönlerini Belirten Öğretmen Görüşleri

Programın güçlü yönlerini ifade eden görüşlerin frekansları Tablo 10’da çoktan aza doğru sıralanmıştır.

Tablo 10: Programın Güçlü Yönlerine İlişkin Kategoriler, Frekans ve Yüzde Değerleri

Cevap Kategorileri	Frekans	%
Öğrenci merkezli olması	5	9
Öğrenci seviyesinde olması	3	5
İçeriğin güncel olması	3	5
İçeriğin görsel olması	3	5
Etkinliklerin faydalı olması	2	4

Öğrencilerin ilgisini çekmesi	2	4
Ezberden kurtarması	1	2

Öğretmenler (%9) ilköğretim matematik öğretim programının en güçlü yönü olarak öğrenci merkezli olmasına vurgu yapmışlardır. Öğretmenlerin %5'i programın öğrenci seviyesinde, içeriğinin güncel ve görsel olmasını güçlü yönü olarak belirtmişlerdir. Öğretmenlerden %4'ü etkinliklerin yararlı ve öğrencilerin ilgisini çektiğine vurgu yaparken çok az bir kısmı da (%2) öğrencileri ezber yapmaktan kurtardığını ve düşünmeye sevk ettiğini ifade etmiştir.

3.3.3. Programa İlişkin Öğretmen Önerileri

Bu bölümde araştırmaya katılan öğretmenlerin ilköğretim matematik programının aksayan yönleriyle ilgili olarak önerileri yer almaktadır. Programla ilgili öğretmen önerilerini ifade eden görüşlerin frekansları Tablo 11'de çoktan aza doğru sıralanmıştır.

Tablo 11: Öğretmen Önerilerine Yönlerine İlişkin Kategoriler, Frekans ve Yüzde Değerleri

Cevap Kategorileri	Frekans	%
Matematik ders saatleri artırılmalı	4	7
Kazanım sayısı azaltılmalı	3	6
SBS soruları ile paralellik oluşturulmalı	3	6
Donanım artırılmalı	2	4
Değerlendirme standart hale getirilmeli	1	2

Öğretmenlerin öneri olarak en çok ifade ettikleri görüş %7 ile matematik ders saatlerinin artırılmasıdır. Öğretmenlerin öneri olarak vurguladıkları diğer noktalar; kazanımların sayısının azaltılması (%6), SBS sınavı ile soru düzeylerinin eş değer olması gerektiği (%6), programda önerilen etkinlikleri gerçekleştirebilmesi için okulların fiziki donanımlarının artırılması (%4) ve değerlendirme kriterlerinin daha açık ve standart hale getirilmesi (%2) şeklindedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

İlköğretim matematik öğretmenleri ders programındaki kazanımların matematik öğretim programındaki genel amaçlarla tutarlı, öğrencinin derse aktif katılımını desteklemekte, öğrenci seviyesine uygun, günlük yaşamla ilişkili olduğu ve açık anlaşılır olarak ifade edildiği görüşüne büyük ölçüde katılmaktadırlar. Bulunan bulgular Yıldırım (2006), ve Bal'ın (2008) bulguları ile benzerlik gösterirken Yılmaz'ın (2006) kazanımların öğrenci seviyesine uygun olmadığına ilişkin olarak elde edilen bulgudan farklıdır. Ayrıca mevcut çalışmada, kazanımlar alt boyutuna ilişkin öngörülen sürenin yeterli görülmemesi tek eksik yön olarak öne çıkmaktadır.

İçerik alt boyutuna ilişkin elde edilen bulgulara göre öğretmenler programa ilişkin içeriği güncel, kazanımlarla ve programın genel amaçları ile tutarlı, sunum ilkelerine göre sunulmuş olması ve öğrencinin derse aktif katılımını desteklemesi bakımından iyi olduğu görüşüne katılmaktadırlar. Bu sonuç Aydoğdu (2007), Mutu (2008) ve Bal'ın (2008) bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca öğretmenler içeriği; öğrenci seviyesine uygun olması, kazanımları gerçekleştirme ve öğrencilerde merak uyandırması bakımından kısmen yeterli bulmuşlardır. İçeriğin öğrenci seviyesine göre kısmen uygun olduğu bulgusu Yılmaz (2006) ile Aydoğdu'nun (2007) elde ettikleri bulgular ile paralellik göstermektedir. Ayrıca içeriğin öğrencilerde kısmen merak uyandırması bakımından da Aydoğdu (2007) ve Akkaya'nın (2008) elde ettikleri bulgular ile benzerlik göstermektedir.

Programın alt boyutlarından öğretim sürecine ait önermelerden etkinliklerin; kazanımlarla tutarlı, örneklerin öğretmene yardımcı, etkinliklerin yeterli olması, öğrencilerin derse aktif katılımını desteklemesi ve öğrenci seviyesine uygun olması bu bölümde öğretmenler tarafından en olumlu bulunan önermelerdir. Etkinliklerin kazanımlarla tutarlı olması Bal'ın (2008) bulguları ile de paralellik göstermektedir. Çalışmada, öğretmenler programda önerilen etkinliklerde kullanılacak araç ve gereçlerin ulaşılabilir olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgu Yılmaz (2006) çalışmasındaki bulgudan farklılık göstermektedir. Yılmaz'ın yaptığı çalışmanın mevcut çalışmadan 4 yıl önce gerçekleştirilmiş olması farklılığın nedenlerinden birisi olabilir. Öğretmenler kazanımlarda olduğu gibi işleniş için de en düşük puanlamayı öngörülen sürenin yeterli olması önermesi için yapmışlardır. Yani öğretmenler işleniş için öngörülen süreyi yetersiz bulmuşlardır. Bu bulgu Yılmaz (2006) ve Akkaya'nın (2008) bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Araştırmada öğretmenler tarafından önerilen etkinliklerin kısmen yapılabilir olduğu ifade edilmiştir. Bu bulgu Yılmaz (2006), Meşin (2008) ve Akkaya'nın (2008) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Yine öğretmenler öğretim-öğrenme yöntemleri ile ilgili açıklamaları ve işleniş ile ilgili verilen örnekleri kısmen yeterli bulmuşlardır. Bu bulgular sırası ile (Orbeyi, 2007) ve Aydoğdu'nun (2007) bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Programın alt boyutlarından olan değerlendirmeye ilişkin bulgular öğretmenlerin sadece ölçme değerlendirme ile ilgili etkinliklerin açık ve anlaşılır olduğu önermesini iyi/yeterli ve önerilen ölçme-değerlendirme etkinliklerinin belirtilen sürelerde yapılabilir olduğunu ise zayıf/yetersiz bulduklarını göstermektedir. Torçuk'ta (2008) çalışmasında öğretmenlerin önerilen ölçme-değerlendirme etkinliklerinin belirtilen sürelerde yapılabilir olduğu görüşüne katılmadıklarını ifade etmektedir. Öğretmenler diğer önermeleri ise orta/kısmen yeterli olarak görmüşlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler programın geneline ilişkin içerik ve kazanımlar alt boyutunu iyi/yeterli, öğretim süreci ve değerlendirme alt boyutunu ise orta/kısmen yeterli bulmaktadır. Öğretmen görüşlerine göre yapılan puanlamalarda en yüksek aritmetik ortalamaya sahip olan alt boyut içerik bölümü iken en düşük aritmetik ortalamaya sahip olan alt boyut değerlendirme bölümü olmuştur. Bu sonuç Meşin (2008) ve Mutu'nun (2008) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Özellikle değerlendirme alt boyutunda öğrenci başarısının değerlendirilmesi ile ilgili etkinliklerin nasıl yapılacağı hakkındaki açıklamalar, etkinliklerinin uygulanabilirliği ve değerlendirme için öngörülen sürenin yeterliliği en düşük puanlamaya sahip olan önermelerdir. Benzer sonuçlar Yılmaz, (2006), Toptaş (2006), Korkmaz (2006), Birgin (2010) çalışmalarında da rapor edilmektedir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırmanın ikinci alt problemi olan “Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının geneline ve alt boyutlarına ilişkin görüşleri; cinsiyet, mesleki kıdem ve ortalama sınıf mevcudu durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?” sorusuna ait sonuçlar tartışılmıştır.

Mevcut çalışmada ilköğretim matematik öğretmenlerinin programın geneline ilişkin görüşleri cinsiyet ve ortalama sınıf mevcudu durumlarına göre değişmemektedir. Bu sonuç cinsiyete göre Bulut (2006), Anılan ve Sarier (2008) araştırmasından elde edilen bulgulardan farklılık gösterirken Yılmaz (2006), Butakın ve Özgen (2007), Meşin (2008) ile Mutu'nun (2008) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin programın geneline ilişkin görüşleri mesleki kıdem açısından farklılaşıp tecrübeli öğretmenler programı daha olumlu bulmaktadır. Bu sonuç Kalender'in (2006) bulgusu ile benzerlik gösterirken Akkaya (2008), Yılmaz (2006), Mutu (2008), Meşin (2008), Butakın ve Özgen (2007) ve Orbeyi'nin (2007) bulgularından farklıdır. Butakın ve Özgen (2007) ve Orbeyi (2007) mesleki kıdem açısından anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşmışken Akkaya (2008), Mutu (2008), Meşin (2008) ve Yılmaz (2006) ise meslekçe daha deneyimli olan öğretmenlerin programı uygularken daha çok sorun yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmadaki bulguların diğerlerinden farklı olmasının temel nedenlerinden birisi çalışmaların yapıldığı yılların farklı olması buna bağlı olarak deneyimli öğretmenlerin programı tanıdıkça programa ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri olabilir.

Programın kazanım, içerik ve değerlendirme alt boyutlarına ilişkin Cinsiyet, mesleki kıdem ve ortalama sınıf mevcudu değişkenlerine göre öğretmenlerin görüşleri farklılık göstermezken öğretim süreci alt boyutlarına ilişkin görüşleri sadece mesleki kıdem durumuna göre değişmektedir. Bu sonuç değerlendirme alt boyutuna göre Meşin'in (2008) bulguları ile paralellik gösterirken Yılmaz'ın (2006) bulguları ile farklılık göstermektedir.

Araştırmanın bulgularına göre programın öğretim süreci alt boyutuna ilişkin öğretmen görüşleri mesleki kıdem özellikleri açısından farklılaştığı ve 5 yıldan fazla görev yapan öğretmenlerin öğretim süreci alt boyutunu daha iyi buldukları görülmektedir. Bulunan bu sonuç Butakin ve Özgen (2007) ile Bulut'un (2006) çalışmasındaki bulgularla farklılık göstermektedir. Bunun nedenlerinden birisi kıdemli öğretmenlerin etkinlikleri bilgilerin öğrencilere aktarılmasında iyi bir araç olarak görmeleri olabilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

“Öğretmenlerin İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programı'nın güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin görüşleri ile programın uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların çözümüne ilişkin önerileri nelerdir?” sorusuna ait sonuçlar belirlenen temalar altında en çok vurgu yapılan kategoriden aza doğru sıralanarak tartışılmıştır.

Öngörülen sürenin yetersiz olması, öğrenci seviyesinde olmaması, programın kazanımlarla tutarsız olması, kazanım sıralamalarının uygunsuz olması, SBS seviyesinden farklı olması, konuların fazla olması ile hatalı ve yanlış sorular öğretmenlerin programda zayıf buldukları yönlerdir. Sürenin yetersizliği en çok vurgulanan konu olup bu görüş Yılmaz (2006), Orbeyi (2007), Torçuk (2008), Meşin (2008) ve Akkaya'nın (2008) çalışmalarının sonuçları ile paralellik göstermektedir. Bunun nedenleri olarak çalışmadaki öğretmenler etkinliklerin çok olmasını ve bazı etkinliklerin çok fazla zaman almasını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenler bu durumun 2. kademe matematik dersi öğretim programının her bir sınıf (6, 7 ve 8. sınıf) düzeyi için problem oluşturduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmanın nicel verileri de bu durumu desteklemektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin 2005 programının uygulanmasıyla ilgili olarak belirttikleri bir diğer görüş kazanımların öğrenci seviyesinin üzerinde olmasıdır. Bu sonuç Yılmaz (2006) ile Aydoğdu'nun (2007) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bu sorunla ilgili olarak öğretmenlerin görüşleri daha çok 6. ve 8. sınıf programında yoğunlaşmaktadır. Fakat çalışmadaki nicel veriler dikkate alındığında öğretmenlerin bu konuyla ilgili görüşleri kazanım boyutunda iyi, içerik boyutunda orta ve süreç boyutunda ise iyi düzeyde buldukları görülmektedir. İlköğretim matematik öğretmenlerinin 2005 programının uygulanmasıyla ilgili olarak belirttikleri bir diğer görüş yapılan etkinliklerin amaçlanan kazanımlarla tutarsız oluşudur. Bu sonuç Aydoğdu'nun (2007) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Öğretmenler yapılan etkinlikleri amaçlanan kazanımları gerçekleştirilmede zayıf ve yetersiz bulmuşlardır. Ayrıca bazı öğretmenler etkinliklerin hep aynı kazanımları gerçekleştirdiğini ve konu içindeki örneklerle tutarsız olduğunu ifade etmişlerdir. Bu sorunu yaşayan öğretmenler sorunu aşmak için ise kazanımlarla daha uyumlu gördükleri etkinlikleri seçerek yaptıklarını belirtmişlerdir. Fakat yine çalışmadaki nicel veriler dikkate alındığında öğretmenlerin genelinin etkinlikler ile kazanımları tutarlı buldukları görülmektedir.

Öğretmenler programdaki konu sıralamalarının doğru olmadığını belirterek bununla ilgili olarak programda II. dönem konu sayılarının fazla olduğunu ve zor sayılabilecek konuların yine bu dönemde yer aldığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin belirttikleri bir diğer görüş program ile SBS arasındaki uyumsuzluk olup bu durumu belirten öğretmenler programdan çok ders kitaplarını değerlendirmişlerdir. Öğretmenler ifadelerinde SBS'deki soru seviyelerinin kitaplarda yer alan soru seviyelerinin üzerinde olduğu dolayısıyla öğrencilerin SBS deki bazı sorulara yorum yapamadıklarını ifade edilmiştir. Öğretmenler ders kitabındaki örneklerin SBS sorularına göre daha basit olduğunu

ifade etmişlerdir. Bu durum Torçuk'un (2008) bulguları ile paralellik göstermektedir. Bu sorunu yaşayan öğretmenler sorunu aşmak için farklı kaynak kitaplara yöneldiklerini ve daha çok SBS seviyesinde örnekler çözdüklerini belirtmişlerdir. Programına ilişkin öğretmenlerinin belirttikleri bir başka görüş kazanımlara bağlı olarak konu sayısının çok olmasıdır. Bu sorunla programın yetiştirilmesinde yaşanan süre sıkıntısı arasında doğrudan bir ilişki olduğu düşünülebilir. Çünkü sürenin yetmemesi noktasında ifade edilen en önemli neden konuların detaylı, etkinliklerin çok ve uzun olmasıdır. Öğretmenler görüşme formlarında bu durumun özellikle 8. sınıf programında yoğunlaştığını ifade etmektedir.

Öğretmenlerin programın uygulanmasıyla ilgili olarak belirttikleri bir başka görüş ders kitaplarında rastlanan yanlış ve hatalı sorulardır. Bu sorunla ilgili olarak yanlış ve hatalı bilgilerin yanı sıra bazı soru ve örneklerde virgüllü sonuçların ve uğraştırıcı işlemlerin varlığı da öğretmenler tarafından ifade edilen diğer bir husustur.

Öğretmen görüşlerine göre programın güçlü yönleri; öğrenci merkezli olması, öğrenci seviyesinde olması, içeriğin güncel olması, içeriğin görsel olması, etkinliklerin faydalı olması ve öğrencilerin ilgilerini çekmesi şeklinde sıralanabilir. Öğretmenlerin programda en güçlü gördükleri yön öğrenci merkezli bir program oluşudur. Bu bulgu Aydoğdu (2007) ve Akkaya'nın (2008) bulguları ile benzerlik göstermektedir. 2005 programında öğrencinin öğrenme sürecine dâhil edilmesi ve öğrenciyi derste aktif hale getirmesi öğretmenler tarafından en fazla dikkat çekilen husus olmuş olup bu da programın temel hedefleri ile örtüştüğünü göstermektedir. Bu sonuçlar çalışmadaki nicel verilerle de örtüşmektedir.

Yine programda öğretmenlerin en fazla olumlu buldukları bir diğer husus programın öğrenci seviyesine uygun olmasıdır. Bu sonuç Yılmaz (2006) ve Aydoğdu (2007) bulguları ile benzerlik göstermektedir. Çalışmadaki nicel veriler dikkate alındığında da öğretmenler bu durumu iyi ve yeterli bulmaktadır. Ayrıca içeriğin güncel ve konuların günlük hayattan örneklendirilerek sunulması öğretmenlerin 2005 programının güçlü buldukları bir başka yönü olmuştur. Bu sonuç Aydoğdu (2007), Mutu (2008) ve Bal'ın (2008) bulgularıyla paralellik göstermekte olup yine çalışmadaki nicel verilerle örtüşmektedir. Öğretmenlerin programda güçlü buldukları başka bir yön içeriğin görsel açıdan zengin olmasıdır. Yani programın görsel okuryazarlık formatında tasarlanmaya çalışılması ve görsel öğelerle donatılması öğretmenler tarafından olumlu karşılanmıştır. Bu sonuç Mutu'nun (2008) bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Öğretmenlerin programda zayıf olarak gördükleri kısımlara yönelik önerileri; matematik ders saatlerinin artırılması, kazanım sayısının azaltılması, SBS soruları ile paralelliklerin oluşturulması, donanımın artırılması ve değerlendirmenin standart hale getirilmesidir. Matematik ders saatlerinin artırılması görüşü öğretmenlerin en çok ifade ettikleri öneri olup bu görüş kazanım sayısının azaltılması önerisini de desteklemektedir. Bu görüş Akkaya (2008), Kalender (2006), Yılmaz (2006) ve Torçuk (2008) un bulguları ile benzerlik göstermektedir. Öğretmenlerin ifade ettikleri bir diğer öneri programın SBS ile paralellik oluşturulması olup bu görüş Torçuk'un (2008) önerisi ile paralellik göstermektedir. Bir diğer öneri ise okul içinde sınıf donanımlarının artırılması olup öğretmenler okullarda projeksiyonlu matematik sınıflarının oluşturulmasını istemişlerdir. Son olarak öğretmenler değerlendirmenin standart duruma getirilmesi gerektiğini ifade etmiş olup bu görüş Yılmaz, (2006), Toptaş (2006) ve Korkmaz'ın (2006) görüşleri ile benzerlik göstermektedir.

Çalışmanın geneline ilişkin sonuçlar öğretmenlerin programın geneline ilişkin olumlu görüşe sahip olmalarına rağmen alt boyutlarının tamamına yakınında öngörülen süreyi yetersiz bulduklarını, görüşlerin cinsiyet ve ortalama sınıf mevcuduna göre farklılaşmazken mesleki kıdeme göre farklılaştığını ve kıdemli öğretmenlerin programa ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğunu göstermiştir. Öğretmenler programın en güçlü yönü olarak öğrenci merkezli olmasını, en zayıf yönü olarak öngörülen sürenin yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir. Bunların yanında öğretmenler çalışma

kitaplarında yer alan soruların merkezi sınavlardaki soru düzeyleriyle eşdeğer olmadığını, önerilen ölçme araçlarına göre değerlendirmelerin nasıl yapılacağı konusunun tam olarak açık olmadığını belirtmişlerdir.

Öneriler

Çalışmada, öğretmenler sürenin yetersizliği konusunda haftalık matematik ders saatini artırılmasını veya programdaki kazanımların azaltılmasını önermişlerdir. Bu önerileri dikkate alınarak haftalık ders sürelerinin yeniden gözden geçirilmesi uygulamadan kaynaklanan bu tür problemlerin giderilmesine katkı sağlayabilir.

Kılavuz kitapta yer alan ve öğretmenlerin bir kısmının gereksiz gördükleri etkinlikler olduğu da öğretmenlerin belirttikleri bir diğer husustur. Ayrıca çalışma kitabında yer alan soruların merkezi sınavlardaki soru düzeyleri ile eşdeğer olmadığı öğretmenlerin belirttikleri bir diğer görüş olup bu görüşler doğrultusunda hem kılavuz hem de çalışma kitapları yeniden gözden geçirilebilir. Bu durum daha nitelikli bir öğretim sürecinin planlanıp uygulanmasına katkı yapabilir. Öğretmenlerin belirttikleri bir diğer görüş konu sıralamasındaki uygunsuzluktur. Öğretmenler bu konuyla ilgili olarak programda II. dönem konu sayılarının fazla olduğunu ve zor sayılabilecek konuların da bu yarıyıldan yer aldığını belirtmişlerdir. Bu görüş dikkate alınarak müfredattaki konu sıralamaları yeniden ele alınabilir.

Öğretmenler değerlendirmenin göreceli olduğunu ifade etmişlerdir. Standart değerlendirme ölçütleri geliştirilerek değerlendirme süreci daha açık hale getirilebilir.

Öğretmen görüşlerinin mesleki kıdeme göre değiştiği ve tecrübeli öğretmenlerin programı daha olumlu buldukları görülmektedir. Mesleki kıdeme göre oluşan bu farklılığa ait sebepler başka çalışmalarla araştırılabilir. Mevcut çalışmada sadece programa ilişkin öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Veli, öğrenci ve okul yöneticilerinin programla ilgili görüşlerine yönelik farklı araştırmaların yapılması da program geliştirme çalışmalarına katkı sağlayabilir.

Son olarak bu araştırmada elde edilen sonuçları genelleştirebilmek için benzer başka araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKLAR

Akkaya, A.O. (2008). *6. sınıf matematik ders öğretim programının uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir: Türkiye.

Anılan, H., & Sarier, Y. (2008). Altıncı sınıf matematik öğretmenlerinin matematik dersi öğretim programının uygulanabilirliğine ilişkin görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 128-141.

Aydoğdu, Ö. (2007). *İlköğretim 6. sınıf matematik dersi geometri öğrenme alanının değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara: Türkiye.

Bal, P. (2008). Yeni ilköğretim matematik öğretim programının öğretmen görüşleri açısından değerlendirilmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17 (1), 53-68.

Birgin, O. (2010). *4-5.sınıf matematik öğretim programında öngörülen ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının öğretmenler tarafından uygulanabilirliği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon: Türkiye.

Bulut, İ. (2006). *Yeni ilköğretim birinci kademe programlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ: Türkiye.

- Butakın V. ve Özgen, K. (2007). Yeni ilköğretim matematik dersi öğretim programının (4. ve 5. sınıf) uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi Diyarbakır ili örneği. *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 82-94.
- Duru, A. ve Korkmaz, H. (2010). Öğretmenlerin yeni matematik programı hakkındaki görüşleri ve program değişim sürecinde karşılaşılan zorluklar. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 67-81
- Ersoy, A. F. ve Kaya, E. (2009). Sosyal bilgiler dersi öğretim programının (2004) uygulama sürecine ilişkin öğrenci görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17 (1), 71-86.
- Gültekin, M., Karadağ, R., ve Yılmaz, F. (2007). Yapılandırmacılık ve öğretim uygulamalarına yansımaları. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 503-528.
- Güneş, G. ve Baki, A. (2011). Dördüncü sınıf matematik dersi öğretim programının uygulanmasından yansımalar. *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 192-205.
- Kalender, A. (2006). *Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım temelli yeni matematik programının uygulanması sürecinde karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir: Türkiye.
- Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara: Kök Yayıncılık.
- MEB. (2005). İlköğretim hayat bilgisi, matematik, sosyal bilgiler, türkçe, fen ve teknoloji dersi öğretim programlarında değişiklik yapılması. *Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2009). *İlköğretim matematik dersi 6-8. sınıflar öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.
- Meşin, D. (2008). *Yenilenen 6. sınıf matematik öğretim programının uygulanması sürecinde öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Sakarya: Türkiye.
- Mutu, B. (2008). *6. ve 7. sınıf matematik ders kitapları hakkında öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir: Türkiye.
- Orbeyi, S. (2007). *İlköğretim matematik dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale: Türkiye.
- Öztürk, C. ve Tuncel G. (2006). *Yeni 4.ve 5. sosyal bilgiler dersi öğretim programı ile ilgili öğretmen görüşleri*. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Bildiri Kitabı. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Selvi, K. (2006). İlköğretim programlarının sınıf öğretmeni görüşlerine dayalı olarak değerlendirmesi. *Muğla Üniversitesi 15. Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri*, Muğla.
- Topbaş, V. (2006). İlköğretim matematik (1-5) dersi öğretim programının uygulanmasında sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Gazi Üniversitesi Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, Ankara.
- Torçuk, F. (2008). *2006–2007 Eğitim öğretim yılı ilköğretim 6. sınıf matematik dersi öğretim programının ölçme ve değerlendirme boyutunun uygulanma düzeyinin incelenmesi (Muğla ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla: Türkiye
- Varış, F. (1997). *Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler*. Ankara: Alkım Kitapçılık ve Yayıncılık.
- Yılmaz, T. (2006). *Yenilenen 5. sınıf matematik programı hakkında öğretmen görüşleri (Sakarya ili örneği)*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya: Türkiye.

Extended Abstract

In an education system where there is no evaluation, it is quite difficult to have information about efficiency, effectiveness and whether the product quality is in the required level. Therefore, while organizing the program; on one hand problems arising from practices should be considered and on the other hand research results which would enable development should be utilized. In this sense it is thought that determination of the views of program practitioners – teachers- about Curriculum of Elementary Level Mathematic Course would contribute to determination of current condition and

problems of program, providing suggestions for the improvement of quality and to the future program assessment studies. In the study it was aimed to determine views and thoughts of mathematic teachers about Curriculum of Elementary Level Mathematic Course which has been in practice since 2005; and to evaluate the program through these views. The questions below were answered according to the aim of study. 1. What are the views of teachers about acquisition, content, education process, assessment sub-dimensions of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course and about program in general? 2. Do the views of teachers about the program in general and its sub-dimensions of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course differ significantly according to gender, professional seniority and average class size? 3. What are the views of teachers about strong and weak sides of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course and suggestions of teachers about solution problems encountered during implementation of program? Description-survey method was used in the study. The data collection instrument "Elementary Mathematic Program Assessment Scale" (İMAPDÖ) developed by the researchers consists of two main parts. First, personal information form was used to gather information about demographics of the participants. Second part includes 32 items, six of which are related to acquisitions, eight are related to content, eleven are related to education process and seven are related to evaluation. The scale was applied on 52 elementary level mathematic teachers who served in elementary schools in city centre in 2009-2010 school year. Frequency, percentage, arithmetic mean and standard deviation calculations among descriptive statistics were used in order to analyze data for the first sub-problem which is "What are the views of teachers about acquisition, content, education process, assessment sub-dimensions of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course and about program in general?" Two-way ANOVA test was used in the analysis of data for the second sub-problem which is "Do the views of teachers about the program in general and its sub-dimensions of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course differ significantly according to gender, professional seniority and average class size?" Descriptive analysis method among qualitative analysis methods was used for the analysis of data for the third sub-problem which is "What are the views of teachers about strong and weak sides of Curriculum of Elementary Level Mathematic Course and suggestions of teachers about solution problems encountered during implementation of program?" Results obtained from quantitative data show that although teachers have positive view on the program in general; they found the anticipated duration for nearly all of the sub-dimensions inadequate; while the views do not differ according to gender and average class size; they differ according to professional seniority and senior teachers have more positive views about the program. According to the results obtained from qualitative data; teachers stated that the strongest side of the program is being student-centered and the weakest side is that the anticipated duration is inadequate. In addition to these, teacher stated that the questions in workbooks are not equivalent with the ones in central exam; it was not yet clear how the evaluation would be carried out according to suggested assessment instruments.